

О Т Ч Е Т

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА „ТУНДЖА“ ЗА 2018 г.

Програмата за развитие на туризма в община „Тунджа“ за 2018 г. е приета с Решение № 568 по Протокол № 35/27.02.2018 г. на Общински съвет „Тунджа“ и на основание чл. 11, ал. 1 от Закона за туризма. Тя е разработена в съответствие с приоритетите на Областната стратегия за развитие 2014 - 2020 г. и съобразно задачите на Общинския план за развитие и съществуващите местни туристически ресурси и потребности.

Като **стратегическа цел** на програмата за развитието на туризма е изведено утвърждаването на конкурентноспособността и ефективността на туристическия сектор в община „Тунджа“ посредством оптимално използване на наличните ресурси в съответствие с пазарните изискванията и потребителските очаквания за устойчиво развитие на туризма.

За изпълнение на стратегическата цел на програмата са изведени следните подцели:

- Изграждане, развитие и подобряване на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на община „Тунджа“ – екотуризм, селски, ловен и риболовен туризм; Ремонт и текуща поддръжка на пътища, свързващи туристическите обекти и забележителности;
- Поддръжка на паметници на културата – исторически и архитектурни, манастири и църкви;
- Изграждане на туристически информационен център.
- Насърчаване развитието на малкия и среден бизнес за развитие на туризма;
- Професионално обучение и повишаване квалификацията на заетите в туристическия и обслужващ бизнес;
- Създаване и укрепване на институционалната рамка за развитието на туризма в общината;
- Разумно използване на природната среда при създаването на условия за отдих и развлечение на жителите и гостите на общината.

Туризмът и туристическите дейности съчетават множество услуги като транспорт, хотелиерство и ресторантьорство, анимации, културни прояви и др., които строго погледнато принадлежат към отделни подсектори, но нито един самостоятелно не обхваща цялостно смисъла на понятието туризъм.

Територията на общината притежава потенциал за развитие на различни видове туризъм, сред които: културно-исторически и културно-познавателен, природен и екотуризм, ловен и риболовен, велотуризм. Река Тунджа създава добри възможности за развитие на водния туризъм.

Наличието на 44 населени места от селски тип създава добри предпоставки за оползотворяване потенциала за развитие на селски туризъм в голяма част от селищата в общината.

Особеностите на агроклиматичния потенциал създават условия за развитие на винарството и за практикуване на винен туризъм. Местните винарски изби Балар, Вила Меден, Съндайл Уайнари, Шато Ботево и Марвин са специализирани в производството на редица висококачествени вина, сред които се открояват червени вина от сортовете

Каберне, Совиньон, Мерло и Сира. Налице са възможности за комбиниране между селски туризъм и дейности като велосипедни маршрути, спортен риболов, посещение на културни и природни забележителности организирани в туристически маршрути.

Общината целенасочено работи за постигане както на стратегическата цел, така и на подцелите на програмата. Като важни приоритети са определени: подобряване състоянието на техническата и социална инфраструктура, работата по изпълнение на спечелените проекти по оперативни програми, свързани с туризма, тяхното надграждане и постигане на устойчивост.

Основополагащо значение за привличане на туристи и създаване на възможности за практикуване на различни алтернативни видове туризъм има реализирания през предходния програмен период на ЕС проект „Тонзос – Магията на Тунджа” – Маркетинг на туристическа дестинация Тунджа – Стралджа – Ямбол – Болярово”. Проектът бе реализиран от община „Тунджа” като водеща организация, по Оперативна програма „Регионално развитие”, а партньори бяха общините Ямбол, Стралджа и Болярово. Финансирането на дейностите беше на стойност 377 628,00 лв. В рамките на проекта се разработиха 5 туристически маршрута – общ и по един за всяка една община и 5 туристически пакета; изработени 3D продукти с триизмерно съдържание на новите комплексни туристически маршрути в региона; изработен и промотиран е 18 мин. двузичен филм за културно-историческото и природно богатство и туристически потенциал на региона; изработен и промотиран 15 сек. TV рекламен клип и рекламен радио-спот; изработени и тиражирани са рекламни материали - дипляни, брошури, флайери и други.

По проекта са организирани и проведени три инфотура за 12 представители на медии, туроператори и турагенти; тридневен туристически форум на тема „Тонзос – Магията на Тунджа“, с промоционална обиколка, с участието на 50 човека; комуникационно-информационна кампания „Дни на отворени врати“ във всяка една община –общо 8 кампании. Участие в туристически борси и изложения с цел популяризиране на създадените туристически пакети и маршрути - „Ваканция & Спа Експо“ – София; Пролетен Пловдивски панаир; „Вашата ваканция“ – Бургас; Специализирана борса за културен туризъм – гр. Велико Търново; Специализирана борса за туризъм град Русе; По проекта е изграден промоционален павилион. Една от съществените дейности по този проект беше проведеното изследване за въздействието на осъществените маркетингови и рекламни дейности, на базата на което беше изработена обща маркетингова стратегия за развитие на туризма в ямболския регион.

На три пъти са проведени основни дейности по проекта с цел устойчивост на постигнатите резултати, а именно:

- Промотиране на двузичния филм за културно-историческото и природно богатство на ямболския регион;
- Тиражиране и рекламиране на двузична брошура и дипляна, представящи туризма в региона пред туроператори, турагенти и посетители на изложенията и на форумите, организирани от четирите общини;
- Участие в 32-то издание на Международната туристическа борса „Ваканция & Спа Експо” – София, където се представиха изработени по проекта рекламно-информационни материали за петте туристически маршрута и туристическите пакети. Те бяха онагледени и с 18-минутен филм и рекламен TV клип. Презентира се и маскарадния фестивал „Кукерландия 2015”;
- Взе се участие в Първия национален географски фестивал в гр. Ямбол, където се организира тематичен щанд, на който се представиха стари географски карти, книги за Ямболския край и рекламни материали, изработени по проекта;

- Община „Тунджа“ в партньорство с общините Ямбол, Стралджа и Болярово взе участие в 14-тата туристическа борса „Вашата Ваканция“ в гр. Бургас. На организирания изложбен щанд бяха представени разработените по проект „Тонзос – Магията на Тунджа“ – маркетинг на туристическа дестинация „Тунджа – Ямбол – Стралджа – Болярово“ нови туристически маршрути и пакети. Раздадоха се рекламни материали на забележителностите, обхващащи четирите общини, свързани с възможностите за културен туризъм;
- В изпълнение на дейностите за устойчивост на проекта се взе участие в Специализираната борса за културен туризъм в гр. Велико Търново, в рамките на която бе аранжиран изложбен щанд;
- По идея на Местна инициативна група – Тунджа, се проведе Младежко изложение на добри практики и идеи за развитие на териториите в селата Роза и Дражево, с участието на млади предприемачи и фермери и младежки организации. На изложението се представиха рекламни материали изработени по проекта;
- При откриването на Младежкия ЛИДЕР Център с. Дражево беше представен и двузичния филм за културно-историческото и природно богатство на ямболския регион и бяха раздадени двузичната брошура и дигитална, представящи туризма в региона.

Бяха продължени добрите практики по разработване и реализиране на проекти по програмата за Трансгранично сътрудничество. Проектът „Тунджа и Сулоглу – Зелено бъдеще“ осъществен през 2014 и 2015 г. по Приоритетна ос 2 „Подобряване качеството на живот“, област „Опазване на околната среда, природното, историческо и културно наследство“, бе с продължителност 18 месеца и имаше за цел да допринесе за постигането на устойчиво развитие, базирано на сътрудничеството между Община „Тунджа“ и Съюза на Сулоглу. Община „Тунджа“ бе водещ партньор. Основните дейности по него бяха свързани с рехабилитация на 1,2 км. общински път в лесопарк Бакаджик, ремонт и реконструкция на сградата на посетителски център на територията на Община „Тунджа“, изграждане на детски лагер на територията на Сулоглу, Република Турция и организацията на зелено училище за ученици от двете страни.

Инвестициите по проекта бяха ориентирани към опазване на природните ресурси в трансграничния регион и за неговото утвърждаване като атрактивна дестинация за екологосъобразен туризъм.

От м. март 2017 г. на територията на общината се осъществява проект „Разширяване на фестивали с иновативни подходи“, по Приоритетна ос 2. Устойчив туризъм, със съфинансиране от ЕС. Водеща организация по проекта е Асоциация за насърчаване и поддържане на културата на Къркпнар, град Одрин, Турция, а община „Тунджа“ е партньор. Срокът за изпълнението му е 12 месеца а общ бюджет - 96 177.77 €, като дейностите по проекта приключиха през м. март 2018 г.

Специфичната цел е повишаване на потенциала за трансграничен туризъм чрез развитие на общи дестинации.

Целите на проекта са насочени към укрепване на капацитета за трансгранично сътрудничество между България и Турция чрез съхраняване на културната идентичност и популяризиране характерни народни традиции и обичаи.

Проектът се основава на общата визия на партньорите относно необходимостта от предприемане на съвместни действия, насочени към опазване и популяризиране на богатото и уникално културно наследство на двата региона, подчертавайки неговата роля за подобряване на Европейското териториално сближаване.

Чрез осъществяване на иновативни подходи, включващи провеждане на културни и фестивални събития характерни за двата трансгранични региона бяха създадени

предпоставки за развитие на устойчив туризъм чрез създаване на общи дестинации и затвърждаване на ролята на културното наследство като инструмент за трансгранично сътрудничество.

Проектът цели укрепване на туристическия потенциал на дестинацията Ямбол-Одрин чрез иновативни методи за популяризиране на фестивала „Кукерландия“ и „Фестивала на Мазните борби Къркпънар“ и увеличаване на потенциала на трансграничния туризъм чрез представяне на две уникални народни традиции.

Очакваните резултати от изпълнението на проектните дейности са:

- Използване на иновативни методи за подобряване и популяризиране на туристически дестинации в трансграничния регион чрез изрисуване на обществени сгради в община Тунджа;
- Популяризиране на културната идентичност на традиционни български и турски обичаи в трансграничния регион чрез монтиране на постаменти и рекламни табла в село Кабиле и село Чарган с традиционен кукерски мотиви и орнаменти;
- Подкрепа за 12 кукерски групи от Община „Тунджа“ чрез осигуряване на кукерски маски, колани, герданета и цървули;
- В рамките на проекта "Музеят на мазните борби Къркпънар" в Одрин ще бъде оборудван и обзаведен;
- Проектът предвижда популяризиране на българския фестивал "Кукерландия" в град Одрин и на турския „Фестивал на мазните борби Къркпънар" в град Ямбол;
- Укрепване на потенциала на туризма чрез иновативни методи за насърчаване и повишаване на привлекателността на фестивалите и популяризиране на културната идентичност на традиционни български и турски обичаи в трансграничния регион;
- Осигуряване на устойчива културна и туристическа среда и подобряване на трансграничното сътрудничество;
- Разработване на нова концепция и инициативи за провеждане на културни и фестивални събития извън границите на собствената си държава;
- Популяризиране на възможностите за финансиране чрез Програма ИНТЕРРЕГ България-Турция 2014-2020.

През 2018 година в списание „Туризъм и отдих“ / Ваканция и СПА 2018, брой 1-2/ бе направена публикация за община „Тунджа“. Списанието представя на страниците си актуални теми за българския туризъм, много туристически обекти, общини и фирми, свързани с туризма, подготвя и специални броеве за най-значимото туристическо изложение в България -Международната туристическа борса „Ваканция & Спа Експо“ – София. Страницата за „Тунджа“ промотира общината като гостоприемно и привлекателно място, земя на с традиции, кукерски игри и други , като информацията в списанието достига до водещи фирми в областта на туризма.

Община „Тунджа“ отделя специални грижи за развитието и съхраняването на културата и всяка година реализира богат и разнообразен Културен календар.

През 2018 година се проведе третото издание на Общинския празник на традициите „Модата се мени, фолклорът остава“. Празникът се превърна в една вълнуваща презентация на общината и региона, като участващите села представиха богатството на своите традиции, характерни ястия, колоритът на багри и шевици. Проявата провокира интереса на много гости от страната, включително и чрез заявки за участие на организирани групи от други общини. Организаторите посрещнаха и представители на бесарабската общност от Одеска област, Република Украйна, на академичните среди на Казахстан, научни работници от страната. Туроператори, заедно с общината, кметството и читалището на село Генерал Инзово превърнаха Третото издание на празника на

традициите във вълнуваща туристическа дестинация. Организираните групи от френски туристи облякоха автентичните тунджански носии, предоставени от селата на общината и се потопиха заедно с тях в богатата, пъстра и многообразна местна традиция. Туристите споделиха с тунджанци многобройните трапези с традиционни ястия, включиха се заедно с тях в пресъздаването на характерни обичаи и в българските хора. Празникът се проведе с подкрепата на Министерство на културата и бе отпечатано изданието „Кулинарното богатство на тунджанци“, в което са включени рецепти на характерни за тунджанският регион ястия, както и много снимки от празника.

В края на 2018 година община „Тунджа“ започна подготовката за провеждането на Национален кукерски празник „Кукериада – Тунджа, Долината на кукерите“. Неговата цел е да бъде съхранена, представена и популяризирана уникалната и характерна кукерска традиция в България в нейните автентични форми и прояви, като част от европейската културна съкровищница и световното културно наследство, както и като основа за развитие на туризма и патриотично възпитание на подрастващите. Събитието ще има конкурсен характер и на него са поканени да участват кукерски групи от общината и страната, а компетентно жури ще определи победителите. Големият интерес към пъстрите кукерски игри гарантира широк медиен отзвук на събитието, което ще популяризира община „Тунджа“ и нейните традиции като атрактивна дестинация за фестивален туризъм. „Кукериада“ има свой сайт в интернет, на който са поместени както информация за кукерските групи в страната и за празника, така и кратка информация за общината, което популяризира празника и общината допълнително.

Този празник, както и много други от Културния календар на общината са събития, организирани и провеждани съвместно с народните читалища. На територията на общината развиват дейност 40 читалища, 39 клуба на пенсионера и 14 младежки неправителствени организации, които получават подкрепата на общината при реализирането на своята дейност. Община „Тунджа“ съдейства за осигуряването и поддържането на клубните помещения и бази, подкрепя финансово 5 спортни и 17 футболни клуба.

В общината няма населено място без Интернет. Електронната връзка между общината и населените места е пример за съвременна комуникация. Осигурени са надеждни компютри и други технически средства в кметствата, кметските наместничества, учебните и детските заведения, социалните услуги, читалищата. Изградени са и функционират 10 информационни центъра с компютърни зали към читалищата.

Развитие бележат и международните контакти на общината. Традиция са гостуванията на художествени състави от побратимения Рузски административен район от Русия, побратимената община Домоку от Република Гърция, побратимената община Болград от Република Украйна, както и от община Къркларели, Република Турция и община Мангуалде, Португалия. Последното споразумение за приятелство на община „Тунджа“ с община и град Варта, Република Полша, е сключено през 2015 г.

Гостуването на художествени състави и официални делегации от побратимени общини, участието им в международни фестивали и събори, организирани от общината, са много добра реклама на общината като туристическа дестинация.

Стремехът към усвояване потенциала за развитие на туризма се свързва с необходимостта от преодоляване на някои фактори със задържащ ефект върху развитието на туризма.

Сред основните проблеми за разрешаване се открояват недостатъчната степен на изграденост на туристическата инфраструктура, незадоволителната информационна обезпеченост относно възможностите за практикуване на различни видове туризъм,

липсата на финансови ресурси за поддържане състоянието на обектите на културно-историческото наследство, недостатъчната реклама на обектите. Липсата на подготвени кадри в областта на туризма и липсата на турагенти и туроператори, които да работят за привличане на туристи, е също много слабо звено в туристическия сектор на общината.

Развитието на туризма следва да се насочи към създаване на условия за преодоляване на тези и още редица други сериозни проблеми.

СНЦ „МИГ-Тунджа“ обявява прием на проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ мярка 7.5. „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура“.

Отчетът за изпълнение на Годишната програма за развитие на туризма в община „Тунджа“ за 2018 г. е разгледан и приет на заседание на Консултативния съвет по въпросите на туризма проведено на ..... година.